

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és lap tulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Makó város közönségéhez.

Polgártársak!

Legnagyobb és legszebb nemzeti közszabadságunkat, a

sajtószabadságot

veszély fenyegeti. A kormány megnyirbálja fojtogató kézzel a szabadgondolat terjesztését. Ezt a lépést a szabad magyar polgárok nem tűrhetik. Nem engedhetjük, hogy a legfontosabb közszabadságunk sirját megássák, amiért 1848-ban vér is folyt.

Az összes makói újságok és hírlapírók kérnek benneteket polgártársak, hogy a veszélyeztetett szabadsajtó érdekében a városháza előtt 1911. augusztus hó 27-én délelőtt 11 órakor tartandó

népgyűlésen

jelenjete meg.

A népgyűlés tárgya:

Állásfoglalás a sajtószabadság és a gondolat szabad terjesztése mellett.

Felszólalnak:

A „Makói Ujság“ részéről: dr. Dózsa Simon.

A „Makói Hírlap“ részéről: dr. Kardos Izsó.

A „Makói Független Ujság“ részéről: dr. Kiss Pál.

A határozati javaslatot előterjeszti: dr. Espersit János.

Aki hive a szabadságnak ott lesz! A meghunyászkodó lelkek megérdemlik a rabigát!!

Hazafias üdvözlettel:

A Makói Ujság szerkesztősége.

A Makói Hírlap szerkesztősége.

A Makói Független Ujság szerkesztősége.

Meghívó.

Felhívjuk az I., II. és III. kerületi függetlenségi és 48-as körök tagjait, hogy az 1911. augusztus hó 27-én délelőtt 10 órakor saját körünkben külön-külön megtartandó igen fontos értekezletre teljes számban megjelenjenek. Az értekezlet tárgya: a városi képviselő választásokra vonatkozó jelölés és bizalmi férfiak választása.

Az értekezletre a függetlenségi egész választó polgárságot is meghívjuk.

Az egyes körök következő választási kerületekre jelölnek:

I. olvasókör 2., 3. és 4. kerületekre.

II. olvasókör a honvédi olvasókör bevonásával az 5., 6., 7. és 8. kerületekre.

III. olvasókör az V. kerület új olvasókör bevonásával az 1., 9., 10., 11., 12. és 13. kerületekre, ejtí meg a jelöléseket.

Az I., II. és III. kerületi olvasókör elnöksége.

Meghívó.

A makói függetlenségi és 48-as párt 100-as végrehajtó bizottságát az 1911. évi augusztus hó 27-én délután 3 órakor a III. kerületi kör helyiségében (Posta épület) megtartandó értekezletre ezennel meghívjuk.

Tárgy: az egyes körök a városi képviselő választásra vonatkozó jelölésének bejelentése.

I. a katonai tulkövetelések elleni tiltakozás és az általános egyenlő titkos községenkénti választójog érdekében Makón megtartandó nagygyűlés előkészületeinek megbeszélése.

A makói függetlenségi és 48-as párt elnöksége.

Dolgozni akarunk.

Makó, augusztus 25.

Őszintén szólva az ellenzéknek éppen kapóra jött a kormány merénylete a sajtószabadság ellen. Új és értékes fegyver került az obstrukció fegyvertárába.

Nemcsak azért, mert a sajtószabadság védelmére indított harcot rokonszenvvel nézi és pártolja az egész nemzet, de azért is, mert a kormány ez ocsmány merénylete végre felnyitotta azokat a szemeket is, ametek eddig nem láttak vagy homályosan láttak.

Most módjában van mindenkinek, hogy fogalmat alkosson magának arról a veszedelemről, amely Khuen részéről fenyegeti az országot, aki kedvezménynek, közigazgatási tisztviselők diszkrécionális jogától függőnek mondja a sajtószabadságot, aki erkölestelenségnek deklarál egy cselekedetet, melyet maga is elkövet, aki lelki ku-

szálságában nem tud disztíngválni törvény és törvénytelenység, érületi jó és erkölcsi rossz között!

Most már meggyőződhetik mindenki arról, hogy Khuennek a politikája félelmetes. S ezek után nyilvánvalóan közóhájja válik az, hogy ez az ember minél hamarabb pusztuljon a szereplés színteréről.

Beláthatatlan katasztrófától menti meg az ellenzék az országot azzal, hogy most fokozódott hévvel támadja a kormányt s nem nyugszik addig, míg a bukása befejezett tényé válik. A történetek után amiként a kormányra nézve sincs retiráda, a döntő csatát most kell végigharcolni, addig nem lehet béke, de még fegyverszünet sem, amíg ez az erőszakos kontárpolitikus a miniszterelnöki székről le nem takarodik. Mert valóban, egyszer már mindennek végének kell lennie.

Ennek az országnak nagy, komoly dolgai vannak, amelyeknek ez a nekivadult politika áll az útjában. Ennek a politikának a csínálóját félre kell vgre dobni az utból, hogy dolgozhasson az ország.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A mai ülést Berzeviczy Albert elnök negyed 11 óra után nyitotta meg.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök bemutatta a ceglédi nagygyűlésnek Kossuth Ferenc által benyújtott kérvényét az általános titkos választói jog tárgyában. A kérvényre Justh azt a megjegyzést írta, hogy a kérvényt, mint Cegléd képviselője, kötelességből betérjeszti, de kijelenti, hogy ő csak olyan választói jogot pártfogol, amely a magyar faj szupremáciáját és az értelmiség domináló helyzetét biztosítja.

Mikor az elnök Kossuthnak ezt a megjegyzését felolvasta, a munkapárt tüntetőleg tapsolni kezdett és magával ragadta a Kossuthpárt egy részét is, amely szintén tapsolni és éljenezni kezdett. A függetlenségi és 48-as párt és a pártönkivüli függetlenségiiek némán nézték a munkapárt tendenciózus tüntetését, mely rést akar ütni a két függetlenségi párt egyetértésén.

Az elnök azután bemutatta a magyar gazdasövettség kérvényét az argentiniai hus behozatala ellen. Javasolta, hogy a feliratot adják ki a kérvényi bizottságnak.

Egry Béla ezzel szemben ellenindítványt terjesztett s kérte, hogy a kérvény adassék ki a közgazdasági bizottságnak. (Helyeslés az ellenzéken.)

Az elnök jelentette, hogy husznál több képviselő Egry ellen indítványa fölött névszerinti szavazást és a szavazásnak holnapra való halasztását kérte. Ezt a házszabályok értelmében elrendelte.

Jelentette továbbá, hogy Csermák Ernő a szepesszombati vasúti katasztrófa tárgyában a napirend előtt való felszólalásra kért engedélyt. Szerinte ez csak interpelláció tárgya lehet s ezért az engedélyt nem adta meg. (Helyeslés a munkapárton.) Minthogy azonban az illető képviselőnek joga van az engedélyt a Háztól kérni, felteszi a kérdést.

A Ház többsége az engedélyt nem adta meg.

Következtek volna a napirend szerint a névszerinti szavazások. Az elnök azonban jelentette, hogy husznál több képviselő a sajtószabadságon esett sérelem tárgyában zárt ülést kért.

A zárt ülés.

Mikor Berzeviczy Albert a zárt ülést megnyitotta, a munkapárt minden tagja kivonult a teremből.

— Hová mennek, talán Bécsbe, — kérdezte Abraham Dezső.

— Obstruálunk, mint maguk, — válaszolták a jobboldalról.

Vermes Zoltán kérte a Ház tanácskozási képességének megállapítását.

Az elnök elrendelte a jelenlevők megszámolását, s minthogy összesen csak 33 képviselő volt jelen a teremben, az ülést fél órára felfüggesztette.

A fél óra leteltével Berzeviczy Albert újból megnyitotta a zárt ülést.

Láng Mihály kérte a tanácskozási képesség megállapítását.

Minthogy összesen csak 32 képviselő volt a teremben, az elnök az ülést újabb fél órára felfüggesztette.

Ilyen változatban tartott az ülés délután 2 óráig, a mikor vége is lett.

Sajtószabadság a főváros közgyűlésén.

Vázsonyi Vilmos indítványa.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 25.

A Nap ügye és a megtépzott sajtószabadság ügye be fog vonulni a főváros közgyűlési termébe is. Foglalkozni fognak vele ott is és a városatyák is elmondják majd hogy miképen értik ők a sajtószabadságot. Ez az érdekes és különösképpen aktuális téma pedig ugy kerül a főváros közgyűlésébe, hogy Vázsonyi Vilmos, a fővárosi törvényhatósági bizottság legközelebbi ülése elé indítványt terjeszt, hogy a közgyűlés írjon fel a parlamenthez a sajtótörvény reformja dolgában. Vázsonyi megmondja azokat az alapelveket is, hogy miképen lehetne a sajtótörvényt ugy meg reformálni, hogy ez a reform kielégítse a sajtót is, a publikumot

is. Megvédje a sajtót attól, hogy a politikai többség kénye-kedve szerint elbánjon vele, de megvédi a publikumot is attól, hogy egyesek magánérdekből, nyereségvágyból visszaéljenek a sajtószabadsággal. Vázsonyi Vilmos indítványa következőleg szól:

A törvényhatósági közgyűlés szükségesnek tartja, hogy a sajtó szabadsága újabb törvényes rendelkezéssel a következő alapelvek szerint hatályosabban biztosíttassék:

I. A hírlapok szabad terjesztését törvény biztosítsa: a terjesztésnek törvényben nem gyökerező hatósági akadályozásért a kincstárt kártérítési kötelezettség terhelje. Az előzetes lefoglalások által a sajtóvállalatnak okozott minden kárért a kincstár anyagilag legyen felelős, ha bírói ítélet a lefoglalt sajtóterméket falodottnak mondotta ki.

II. Törvény mondja ki, hogy egyetlen hírlapvállalat sem kaphat az államtól több szállítási vagy hasonló jellegű kedvezményt, mint a másik és azzal ellenkező szerződést az állam szállítótársaságokkal nem köthet.

III. Állíttassék helyre a régi sajtó-eljárás rendelkezése, mely szerint sajtóperben a vádlott szabadon jelenik meg a főtárgyaláson és sajtóvétségek miatt vizsgálati fogságnak helye ne lehessen.

A törvényhatósági közgyűlés egyidejűleg a magánbecsület fokozottabb védelmére szükségesnek látja, hogy:

1. törvényben mondassék ki a ténybeli helyreigazítás közlésének kötelezettsége és ennek elmulasztását a lapkiadó tulajdonost érő súlyos pénzbírság torolja meg.

2. A sajtó útján elkövetett rágal-mazás és becsületsértés esetén a bírói méltánylásra bízott kártérítés legyen megállapítható a hírlapkiadó tulajdonos ellen a magánfél javára, a hírnevében, hívatásában vagy foglalkozásában a felet ért minden kárért. Egyúttal törvény mondja ki általános magánjogi elvül, hogy a hírlapvállalatok minden kárért felelnek, melyet bárkinek valótlán hírek terjesztésével okoznak.

3. A sajtópernek soron kívül intézendők el és a sajtóeljárás gyorsítandó.

A közgyűlés e kérdések sürgős törvényhozási rendezése végett felír a képviselőházhoz és feliratát a törvényhatóságokkal közli.

Arjegyzék!

I. rendű kis üsti valódi szeszmertes pálinkák literenként 1 ft.

Nagyobb vételnél

nagyobb árengedmény.

Igen jó minőségű pálinkák 62, 70 és 80 krajcár literenként. Ezeknél a minőségeknél és nagyobb vételnél nagyobb árengedmény van!!! Mindennemű munkáspálinkák legjobb minőségben 52, 46 és 40 krajcár literenként

Iritz Sámuel özv. cégnél

mindennemű édes italok kedvező árban kaphatók! (12)



Az Acsev. kutja.

Amiazengedélyokiratból kimaradt.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, aug. 25.

Az Arad-csanádi vasutak makói állomásán az igazgatóság ártézi kutat furatott.

Bő eresztésű kut, csakugy onlja a vizet, lsten tudja, hány hektót percenként. Nagyon sikerült kut. A vasut e víznek száz ezredrészét se képes elfogyasztani, hanem elereszti, elvezetett zárt csatornán át felhasználatlanul.

Az építmény a személy-állomás épületének a végénél, az utca frontra alig pár méternyi távolságra van.

A kut megfurásához a vízjogi törvény értelmében hatósági engedély kellett. Ki is kérte ezt bizonyára a vasut-társaság éppen úgy, mint más ilyen kutfuró társaság.

A hatóság mindig körülírja a feltételeket, melyek mellett az engedélyt megadja. Bizonyára itt is körülírta.

A városban eddig furt ártézi kutak engedélyezésénél körülírt feltételek között azonban mindig volt egy olyan pont is, még pedig elsőrangú pont, amely nagyon is helyes volt, mert a közérdek javára szolgált. A vasut ártézi kutjának az engedélyezésénél azonban — bizonyára csak tévedésből — kimaradt ez a pont.

A többi kutak furásánál kötelezték az engedélyeseket, hogy az ártézi kut kifolyására a forráshoz közelebb eső egyik utcába is kifolyó csövet vezessenek — a közönség használatára. Mindig így volt, csak éppen az Acsevnél hagyta abba a hatóság ezt a megszokott rendelkezését. Nem tudjuk miért, vagy csakugyan csak — feledékenységéből.

Pedig annak a városrészek a részére — ahol ez a kut van — nagyon is felférne már egy ártézi kut. S ime, mennyire meg lehetett volna éppen most csinálni.

Mert eddig még egyetlen engedélyes se tiltakozott az ellen, hogy ártézi vízének utcára való elvezetésére is kötelezték. Sőt szívesen tette meg mindenik kutfuró-társaság. Az Acsev. se tiltakozott volna ez ellen, ez is kivette volna fölösleges vizét az utcára a környékbeli közönség használatára.

Am ami elmaradt, még pótolható. A hatóságnak csak egyetlen szavába kerül s a Szentlőrinc-városrészek is lesz ártézi kutja.

Ha más nem is, de az egyetlen elbánás elve hozza magával, hogy ha már más engedélyeseknél előírták ezt, az Acsev.-nél is éppen úgy rendeljék el az új ártézi kutja vízének egyik közelebbi utcára való kivezetését.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Makó város közönségét, hogy az

Erzsébet gőzfürdőt

megvettem, ujonnan átalakítva szombaton megnyitom

és a közönség rendelkezésére bocsátom. — A közönség becses

pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Májor Károly

fürdő.

Ki Amerikába!

Mert drága a dohány.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, aug. 25.

A tengeren tulra, a dollárok hazájába nap-nap után több magyar vándorol. Azoknak, akik elhagyják szülőföldjüket, a megszokott környezetüket, többnyire sok és keserves okuk van erre. Egyiket a nyomorúság hajtja, másikat a dollárok csábítják. Olyan okokból mint aminők Koczás József szegedi szabót készítették arra, hogy itthagya Szögedőt, a tanyát, a paprikát, a szöke Tiszát s öt tagu családjával felkerekedjék, hogy Amerikába menjen, még nem igen hajóztak át az óceánon.

A Koczás familia: apa, anya és négy apró gyerek ma utazott át a szabadkai állomáson. Baján és Dombóváron át Fiuméba mennek s onnan viszi őket a Cunard hajó Amerika felé.

Az Amerikába vándorló familia feltűnést keltett a szabadkai állomáson. ott, ahol még ugyszólván ismeretlen a kivándorlás, részvétellel nézték a népes családot, amely a hosszú s bizonytalan sikerű utra vállalkozik.

A családfőt faggatták, hogy miért kívánkozik Amerikába.

Koczás József kivándorlásának okát a következőképen magyarázta meg:

— Már régóta gondolkodtam a felől, hogy kimegyek Amerikába szerencsét próbálni. Nem tetszik nekem az itthoni állapot. Végleg elkeserített azonban a dohány árának felemelése. Emiatt kértem utlevelet. Eladtunk mindent s megyünk az új világba. Erős dohányos vagyok. Havonta 10—12 koronát költöttem dráma cigarettára. Most, hogy a cigareta a dupláját kóstálja, hát már igazán nem érdemes itt élni. Odakint jobb is, olesőbb is a cigareta.

Koczás József reméli, hogy Amerikában vagyont szerez s akkor hazajön pöffekelni Magyarországra.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 26. Szombat. Római kath. Zefirin p. vi. Gör. kath: Augusztus 13. Maxim hv. — Nap két 5 óra 9 perckor, nyugszik 6 óra 53 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint hivatáros esők lényegtelen hőváltozással. Sürgönyprognózis: Meleg, zivatarok. Déli hőmérséklet: 28,5 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

(Uj választási elnökök. Megirtuk néhány nappal ezelőtt, hogy többen lemondtak a szeptember hó 3-án megejtendő városi képviselő-választás elnökségéről. Ezek helyett ma küldte ki Demkó Pál dr. kir. közjegyző az új elnököket és pedig a következőleg: a III. kerületbe Kiss Pál dr. helyett Draskóczy Edét, a IX. kerületbe Bánffy József dr. helyett Réthy Károlyt, a XII. kerületbe Adler Arthur dr. helyett Krausz A. Hermant, a IV. kerületbe Diósszilágyi Sándor elnök helyett Sepsei Istvánt.

(A főtér tisztántartása. Csanád-vármegye alispánja ma szigorú átiratot intézett a város polgármesteri hivatalához, melyben meghagyja a főtérnek, valamint a köztereknek tisztántartását. A polgármester kiadta az alispán rendeletét a város gazdasági hivatalának.

(Az Izraelita templomépítés ügye. Dr. Dózsa Sámuel hírközlési elnök vezetése alatt a mai napon az izraelita hitközség képviselőtestülete közgyűlést tartott. A véglegesen megszövegezett építési szerződést az építési vállalkozók aláírták és azt a közgyűlés is elfogadta. Ennek alapján a templom építése a jövő hét elején megkezdődik. Kötelesek a vállalkozók az új templomot még ez évben tető alá hozni és egy éven belül az építkezést teljesen befejezni. Itt említjük meg, hogy Incze Sándor építési vállalkozó a templom-építésre, a már adományozott 500 korona értékű téglán felül, a mai napon újabb 500 korona adománnyal járult hozzá a templomépítés költségeihez.

(Miért olyan gyorsan? A magyar aszfalt részvény társaság, mely ellen, illetve munkája ellen oly sok kifogás esett nemcsak a közönség körében, de foglalkozott azzal Makó város képviselőtestülete is a legutóbbi közgyűlésén, megsürgette a városi tanácsnál az általa készített rossz aszfaltnak az átvételét. Szinte érthető az aszfalt-társaságnak a sürgetése, de érthetetlen a városi tanácsnak gyorsasága, melylyel az aszfalt-társaság sürgetésének megfelelt. A tanács ugyanis mai üléséből kifolyólag Kardos Sámuel elnökléte alatt kiküldte az átvételre azt a bizottságot, melyet már régebben az aszfalt munkálatok ellenőrzésére kiküldött. Igaz, hogy e bizottságot egy két tanácsstaggal is kiegészítették. De ez m.t sem változtat a dolgon. A közgyűlés meggyőződött róla, hogy a Kardos Sámuel elnökléte alatt működő bizottság nem működött és maga az elnök még az általa aláírt kereseti kimutatásokat se vizsgálta felül és a várost már így is kár érte volna, ha a kereseti kimutatás hibáit kellő időben észre nem veszik. Miért küldte hát ki újból a tanács ezt a bizottságot? Hiszen itt a közönség jogalvára az aszfalt munkálatok felülvizsgálatát, addig pedig ki nem fizethető a munkáért még járó összeg.

(Elutasított fellebbezés. Makóváros képviselőtestülete május havi közgyűlésén Böresök Gergely helypénzszedőnek a helypénzszedés terén kifejtett szorgalmáért 400 korona jutalmat szavazott meg; A képviselőtestületnek ezt a határozatát, mint ismeretes, Kisa János városi képviselő a vármegye törvényhatóságánál megfellebbezte. A törvényhatósági bizottság azonban a fellebbezést elutasította és minthogy a városi közgyűlés határozata jogerőre emelkedett, a tanács mai üléséből kifolyólag kiutaltványozta Böresök Gergelynek a 400 koronáját.

(A polgári leányiskola kibővítése. Megirtuk már, hogy az alispán egy bizottság által programot készített a polgári leányiskola kibővítésére. Ezt a programot a vármegye alispánja ma tette át a polgármesteri hivatalhoz. A polgármester kiadta azt tanulmányozás végett a város főmérnökének.

(A város jövedelme. Nagy Antal város tanácsos ma 2797 koronát szállított a legutóbbi 10 nap fogyasztási adó jövedelme című Makóváros közpénztárába.

(Csokonay-utca megnyitása. Dzsá Imre dr. városi képviselő ma délelőtt indítványt adott be a városhoz, melyben a Csokonay-utcának megnyitását sürgeti meg. Az indítványozó azért helyez különös súlyt indítványára, mert ennek a folytatását képezné a létesítendő vasuti átjáró és Ludvári erdő mentén felállítandó marosi fürdőnek is

ebből az utból indulna ki a folytatása.

)(Az elhagyott gyermekek segítése. A belügyminiszter ma az alispáni hivatal utján értesítette Makó város közönségét, hogy az elhagyott gyermekek segélyezésére 500 koronát utalványozott ki.

)(A vasúti gyalogutatójáró ügyében tudvalevőleg a vasúttársaság a kereskedelmi miniszterhez felbellezést nyújtott be. A miniszterumban bizonyos hiányokat találtak, amelynek pótlása végett miniszteri titkárt küldötték ki. A miniszteri kiküldött holnap, szombaton délelőtt nyolc órakor helyszíni szemlét tart. E helyen hívjuk fel az érdekelteket, hogy minél nagyobb számban a helyszínen megjelenjenek, hogy érdekeiket kellően megóvhassák és e célból észrevételeiket megtehessek.

)(A korcsolya pálya kisajátítása. A vármegye alispánja ma árt Makó város polgármesteri hivatalához, melyben meghagyja a Korcsolya-pálya haladéktalan kisajátítását, mert ennek poshadó vize megfertőzteti a kórház levegőjét.

)(A makói vívó akadémiáról. Tegnap tartotta a rendezőség az ünnepély sikere érdekében utolsó értekezletét. Az értekezleten igen nagy számmal jelentek meg a rendezői tagok s megállapodtak a vendégek fogadtatási módozataiban, továbbá arra vonatkozólag, hogy a vendégek nem kizárólag a mester vendégeinek tekintetnek, hanem egyszersmind a rendezőség vendégeinek is és végül, hogy minden rendező becsületbeli kötelességének tartja oda hatni, hogy a megjelenő hölgyközönség az időn is kellemes és kedves est emlékeivel távozzék. A megállapodások a makói fiatalság gallériájára vallanak egyrésztől, másrésztől pedig biztosítékul szolgálnak arra nézve, hogy egy a vendégek, mint a megjelenő közönség reményeiben csalatkozni nem fog.

)(Ártézi kutat kérő lakosok. A Kölcsei-Iskola és Szegedi utca lakosai ma kérvényt intéztek Makó város képviselőtestületéhez, melyben a Szegedi utca végén egy ártézi kutnak építését kérik. A kérelmet a legközelebbi közgyűlésen tárgyalja a város képviselőtestülete.

)(Választások a csanádi egyházmegyében. Glattfelder Gyula dr. püspök 1911 Szeptember elsejétől kezdődőleg a következő segéd lelkészeket helyezte át a mi vármegyénkben: Prokop Sándort Mezőkövácsházára, Vargány Józsefet Makó-Ujvárosra, Klivinyi Józsefet Makóra, Herdt Józsefet Kisiratosra, Karácsonyi Gvidót Földeákra, Vasvári Ödönt Batonyára. Sseress Ferencet Magyarbányára.

)(Tüzeset. Ismét tüzesetről kell beszámolnunk. A Hunfalvi-utcában a tehénjárási gazdaság tulajdonát képező egy szénakazal esett a tüzeszőldozatú. A rendőrség jelentése szerint a tüzet játszó gyermekek idézték elő. Égő gyufákat hajigáltak a szénaboglya körül s ez tüzet fogott és teljesen leégett.

Kellemetlen vendég. Vas Sándor régóta haragudott Joó Bálint makói gazdálkodóra, kinek lakásán ma megjelent és mindenféle bevezetés nélkül neki esett a gazdának és őt fojtogatni kezdte. Szerencse, hogy rendőr is járt arra, ki a zajra figyelmessé lett, besietett a lakásba és a kellemetlen vendéget letartóztatta és eljárást megindították ellene.

)(Rövidül a nap. Észrevehetően rövidőbbek már a napok és augusztus h n p végén másfél órával lesz az rövidebb, mint kezdetén volt. Augusz-

tus 1-én a nap kelt reggel 4 óra 36 perckor, lenyugodott este 7 óra 34 perckor, míg a hónap végével reggel 5 óra 16 perckor kel és este 6 óra 43 perckor nyugszik le.

)(Nagy tűz Deszken. Ma a délutáni órákban óriási vihar dühöngött Deszken. A villám is több helyen lecsapott. Nagy kárt szenvedett ez által Gerliczy Ferenc báró, kinek két buza asztagja leégett.

)(Szerencsétlenség. Molnár József aszfaltmunkás, ma munkaközben súlyosan megsebesült úgy, hogy a megyei közkórházba kellett szállítani.

)(Vásár. Földeákon a legközelebbi országos vásár 1911. szeptember 2-3-án tartatik meg. Első napon állat, második napon kirakodó vásár. Seretések kivételével, bármily állat felhajtható.

A copf.

Nyolc csendőr és 4 korona.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 25.

Kaposvárról írják nekünk az alábbi, a magyarországi állapotokat jellemző dolgot: Halálra fáradtan, élelenszomjan bujdosik egy ember. A fejére nincs nagy vérdíj kitiizve, de azért 8 csendőr törtet, fűrkész a nyomában. Személyleírása ott van az ország valamennyi csend- és rendőrségének zsebében és hivatalos közlönyében azzal a szigorú utasítással, hogy el kell fogni, meg kell kötni, amint az már körözéseknél általában szokás. Az illetőnek Kovács János a neve.

És az üldözött ember menekül, ösztönyszerűleg vad félelemmel. Hogy is ne. — Csendőrökre kerülni nem jó dolog, még ha ártatlan is az ember. Hátha még nem az. Bujkál a kukoricaföldön, az ugar mélyedéseiben, a szalmakazlak tövében, éjszaka pedig a dombtetőre vánszorog föl s az erdő mélyére hajlja le fáradt fejét pihenőre.

Az ember azt hinné ugyebár, hogy ez a szerencsétlen menekülő legalább is gyilkolt s azért a vad hajszát, körözést, embervadászatot? Dehog. Ennek a szerencsétlenségnek egyszer jókedve volt, mulatott s mulatás után kurjantani talált egyet az utcán. A csendőr meghallotta, bevitte a szolgabíróhoz, aki 4 korona bírságot szöszött a „csendháborító” nyakába. A szegény ember nem bírta megfizetni a bírságot a megszabott időre, elment másik járásába a megyének dolgozni. Gondolta, ott majd nem kurjongat, hátha nem keresik a másik kurjongatásnak az árát se.

Keresték bizony. Oly apparátussal, mint ha legalább is az állampénztár készlete veszett volna el. Maga a főszolgabíró irta alá a körözöparancsot. Egy szekérdérakra való írást összeirtak, mozgósítottak 30 csendőrt, szerte táviratozták a körözőlevelet a szélrózsa minden irányában — 4 korona miatt.

Vérengzés munkaközben.

Gyilkos arató.

(Saját tudósításunktól.)

Makó, aug. 25.

Kaposvárról írják nekünk az alábbi rémes esetet: A lengyeltóti uradalomban rémes vérengzés történt. Az egyik aratómunkás összeveszett az öcsésével és többször mellbeszurta. A munkások meg akarták védeni a fiút, de a bátyja a hozzá legközelebb álló embert is mellbeszurta. A kés a

szívén ment keresztül: azonnal meghalt.

A részletek a következők: Gróf Zichy Béla lengyeltóti uradalomban befejezték a munkálatokat és a felvidékről jött aratók kikapták a részt a buzából, meg a rozsból. Összeálltak az aratómunkások és az egyik korcsmában áldomásra gyűltek egybe.

Nagyon hangos volt már a munkások jökdéje, mikor Berecz József arató, aki János öcsésével jött a felvidékről Lengyeltótiába, a gabonajárásosságát pénzzé akarta tenni. A tizenhétéves János ellenkezett a bátyjával, féltette a saját járandóságát is, azért arra kérte Berecz Józsefet:

— Vigyük haza az egészséget, otthon többet annak érte. Nekünk is kell a buza és ha pénzen vesszük, többet kerül, mint amennyit most kapni érte.

Berecz József mindenáron tul akart adni a buzán s mikor az öcsése nem engedte kést rántott és János felé döfött. A fiú megtántorodott és a földre bukott. Most a bátyja rárohant a szerencsétlen gyerekre és a zsebkésével háromszor megszurta. Az egyik szurás a mellén, a másik a hasán, a harmadik az arcán érte Berecz Jánost.

A közelben mulatók csak most vették észre a két testvér verekedését, halották Berecz János segélykiáltását, odarohantak, hogy Berecz József vérengzését megakadályozzák. Horváth Balázs rávetette magát a késsel hadonászó emberre, hogy lefogja de Berecz József földre teperte Horvátot és a kést a mellébe döfte.

A szerencsétlen ember néhány perc múlva meghalt. Berecz a szívet szurta keresztül. A gyilkos futásnak eredt és hamarosan eltűnt az üldözők elől. Berecz János a gyilkos öcsése a macedzali kórházban fekszik. Életbenmaradásához kevés a remény. A csendőrök megindították a nyomozást, de mindeztideig nem akadtak nyomára a gyilkosnak.

Tanügy.

)(Iskolai beiratások, az állami gazdasági népiskolában. A gazdasági népiskolánál 1911-12 tanévi beiratások f. évi szeptember hó 1-5 napjain d. e. 8-10 d. u. 2-5 óráig tartatnak.

Azok a tanulók, kik a mult tanévben is ez intézetbe jártak, értesítő könyvecskéjüket hozzák magukkal, mert e nélkül csak új könyvecske váltása mellett iratnak be.

Oly növendékek, kik még ebbe az iskolába nem jártak, először iskolai végzettségüket értesítőkönyvecskével, vagy bizonyítvánnyal igazolni tartoznak. Gyermekek csak szülő, gyám, gazda vagy nagykorú testvér jelenlétében iratnak be.

Iskolába járás alól való felmentés iránt az áll. iskolai gondnoksághoz címzett kérvények szintén beiratáskor adhatók be.

Figyelmeztetnek a szülők, hogy gyermekeikkel a mindennapi iskola 17-ik osztályát is elvégeztessék, mivel 17 osztálynál kevesebb végzettséggel bíró tanulók jövőben az előkészítő osztályba fognak beiratni és azok a tanulók, kik előkészítő osztályba vétetnek fel, a gazd. népiskolába nem 15 éves, hanem 16 életév betöltéséig kötelesek jární.

Az igazgatóság.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	21-21.60 K.
Kukorica:	16-17 "
Árpa:	17-17 "
Zab:	16.40-17 "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	14- K.
Foghagyma:	18-19 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ö maga. (23)

IV.

A pusztá szigetén.

Brunó mindenkor érteni látszott, ha buskomorságot rohan meg és leste minden mozdulatomat. Amint látta, hogy vízbe vetem magamat, az oldalhoz szegődött ugatva és tüvöltve egész örületesen, míg tényleg elfeledtette velem a borzasztó szándékot, melyet a fejembe vettem. S azt hitte volna az ember, hogy uszó versenyt rendeztünk egymással. A lehangoltság eme rohamai mindig este felé jöttek rám s rendszerint ugyanabban az órában.

Helyzetem látszólagos eredménytelensége dacára sohasem hagytam fel a gondolattal, hogy előbb, utóbb megszabadulok a szigetről s ehez képest egy csónak építéséhez fogtam egy hónapra hajótörésem után.

Nemmintha értettem volna valamit a hajóépítéshez, de meg voltam róla győződve, hogy képes leszek valami ladikot összeűtni, mely lebeg e vizen. Könnyű szívvel fogtam munkához, de később drágán megfizettem tudatlanságomat s keserű lehangoltság és tehetetlen bánat vett erőt rajtam.

Először is nagyon sulyosra hagytam a ladik orrát, aztán okatlanul vastagokat használtam az egészhez, amit akkor még nem vettem észre. A hajóroncs természetesen állott minden faalkatrésszel, a mire csak szükségem volt. Hogy hajlékonyabbakká tegyem a dongákat, vízbe áztattam őket egy hétiig, majd tüzőn melegítettem fel s úgy hajhajlitottam a kellő formába.

Kilenc havi ernyedetlen munka után, a mihez később roppant aggodalom — dicső remények és sorvasztó félelmek — járultak, megépítettem, a mit kitarító s tengerálló vitorlás csónaknak tartottam, teljes tezenőt láb hosszal és négy láb szélességgel. Nehéz, ügyetlen külsejű valami volt, a mint elkészült s nagy találatkonyság kellett hozzá, hogy vízre tudjam bocsátani. Ez végre sikerült is hengerek és hevederek segítségével, de a hajó fara borzasztó mélyen ült a vízben. Különben bizhatlan volt, mert kívül cábórral vontam be s jól bekenytem stocholmi kátránnyal, a belsejét pedig erős vitorla vászonnal béleltem ki. Árbocot is állítottam fel benne s vitorlát csináltam.

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

Folyó hó 28-án délelőtt 9 órakor a makói városháza udvarán egy darab kiselejtített, 9 és fél éves, 164 cm. magas, herélt, kincstári ló nyilvános árverésen a legtöbbit ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Makó, 1911 augusztus hó 24-én.

M. kir. csendőr szakasz parancsnokság.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árendmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan szabályozva jóállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (2)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Rikkancsok felvétetnek.

**Ibolya-cräm, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder,** legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-cräm 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különlegességekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,
10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.
Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal a cég. (12)

A püspök kertnek átál, a csirke piacon kiadó egy

üzlethelyiség,

ugyanott egy udvari 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt is kiadó.

Bővebbet **Havas Miksa** főtéri üzletében.

Világhírű jó és olcsó természetes ásványviz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly Beregmezei uradalmából:

A luhi Erzsébet gyógyforrás

gyomorhajók elleni specificum.

A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav képződésénél, gyomorégés, köhögés, a gyomor elnyálsodása a gyomor és bél kronikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik, a torok, gége és a hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital! Elsőrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás. Elsőrangú diétikus víz: leg-
üdítőbb asztali víz. Borral
vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

o o o Egyenrangú a krondorfi vízzel. o o o

Szolyvai gyógyforrás. Dr. Kélli, dr. Bókai, dr.
Widder-Hoffer, dr. Than, dr.

Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, hughomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőkben, kávéházakban, drogériákban és gyógyszerárakban.

Vezérképviselet és raktár: **Ábelesz Sámuel,** szállító Makó,
Megyeház-utca.

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, röpiveket és falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☒ nyomdája és kiadóhivatala. ☒ Telefon-sz. 124.